

IJTIMOY LOYIHALAR VA BOSHQARUV TIZIMINING OZARO ALOQADORLIGI

Tagayev Kamol Kamilovich

Navoiy davlat pedagogika instituti, mustaqil tadqiqotchisi

Annotatsiya

Rahbar ijtimoiy qiyofasiga ta'sir ko'rsatuvchi qudratli omillardan biri jamoatchilik nazoratining shakllanganligi darajasi bilan bog'liq. Jamoatchilik nazorati mavjud jamiyatda rahbar o'zining har bir hatti harakati uchun jamiyat oldida javob beradi. Bunday javobgarlik rahbardan o'z fazilatlarini kengroq namoyon qilishni, mavjud kamchiliklarini qat'iy nazorat ostida saqlashni talab etadi.

Kalit so'zlar: jamiyat, rahbar, professional faoliyat, shaxs tarbiyasi.

SOCIAL PROJECTS AND MANAGEMENT SYSTEM OZARO RELATIONSHIP

Abstract

One of the powerful factors affecting the leader's social image is related to the level of public control. In a society where there is public control, the leader is accountable to the society for each of his actions. Such responsibility requires the leader to show his qualities more widely, to keep his existing shortcomings under strict control.

Key words: society, leader, professional activity, personal education.

Rahbarga muayyan shaxsiy javobgarlikning yuklanganligi ham uning ij-timoiy qiyofasida iz qoldiradi. Mehnat natijalari uchun shaxsan javobgarligini chuqur his etgan rahbar o'z faoliyatini, korxonada ijtimoiy-iqtisodiy ko'rsatkichlarini tanqidiy tahlil qilib, xolis baholab borishga odatlanadi, qat'iy tartib-intizomga rioya qiladi va qo'l ostidagi xodimlardan ham shuni talab etadi.

Jamiyatdagi kasbiy mobillik darajasi bilan rahbar ijtimoiy qiyofasi o'rtasida ham bevosita aloqadorlik mavjud. Ijtimoiy ahamiyati yuqoriroq bo'lgan lavozimni egallash imkoniyati professional faoliyat samarasi bilan bog'liqligiga qat'iy ishonch hosil qilgan rahbar nafaqat kasbiy mahoratini oshirishga, balki aqliy, axloqiy, huquqiy saviyasini ham yuksaltirishga intiladi, o'z faoliyatini chuqur tahlil qiladi va aniqlagan kamchiliklarini bartaraf etishga urinadi.

Rahbar ijtimoiy qiyofasi jamiyatdagi rahbarlik faoliyatining huquqiy asoslari ta'sirida shakllanadi. Rahbar ijtimoiy xislat va fazilatlarini, e'tiqodi, faoliyatining asosiy prinsiplari, hayotiy pozitsiyasi jamiyatda yaratilgan rahbarlik faoliyatining huquqiy asoslari ta'sirida shakllanadi. Bu asoslardagi kemtikliklar, ularning yemirilishi, obro'sizlanishi yoxud zamon talablaridan ortda qolishi avtomatik ravishda rahbar ijtimoiy qiyofasiga salbiy ta'sir ko'rsatadi.

Bu jarayonlarning asosiy maqsadi "izchil va barqaror rivojlanayotgan, erkin va farovon, demokratik O'zbekiston davlatini barpo etishdan iboratdir".² Ko'zlangan maqsadga erishish uchun, bir tomondan, turli ijtimoiy muammolarni o'z vaqtida va muntazam hal etib borish imkonini beradigan mexanizmni vujudga keltirish, ikkinchi

tomondan esa, Inson manfaatlari hamma narsadan ustun va xalq davlat idoralariga emas, balki davlat idoralari xalqimizga xizmat qilishi kerak degan g'oyalarni ro'yobga chiqarish zarur bo'ladi. Har ikkala holatda ham mulohazalar zamonaviy rahbar kadrlarni shakllantirish, ularning ijtimoiy qiyofasini yuksaltirish masalasiga borib taqaladi. Chunki insonparvarlik g'oyalariga sodiq, ijtimoiy ahamiyatga molik fazilat va xislatlarga ega, jamiyat manfaatlarini keng tasavvur qila olgan rahbargina ijtimoiy muammolarni hal qilish mexanizmini harakatga keltira oladi, inson manfaatlari ustuvorligini ta'minlaydi, davlat idoralarining xalqqa xizmat qilishiga zamin yaratadi.

Shaxs tarbiyasida eng muhim yo'nalishlardan bo'lib, u insonning hayot, uning ma'nosi, yashashdan maqsad, har bir odamning jamiyatdagi o'rni to'g'risidagi falsafiy tushunchalari, o'y-fikrlari va qarashlarining muayyan maqsadga qaratilgan jarayoni demakdir. Aslida, tarbiya jarayonining mazmun-mohiyatini boshdan oyoq g'oyaviy tarbiya tashkil etadi, desak to'g'ri bo'ladi. Chunki ta'lim tizimida ham, akademik ta'limda ham - barchasida beriladigan ta'lim va tarbiya jarayonlari o'quvchi, talaba va tinglovchilar dunyoqarashini kengaytirish, ularning ongi va qalbini ilmiy bilimlar bilan boyitish hamda jamiyat uchun, uning ravnaqi uchun kerak bo'lgan insoniy fazilatlarni shakllantirishga yo'naltirilgan bo'ladi. Tarbiyaning maqsadi - jamiyatdagi har bir fuqaroni, uning timsolida har bir ijtimoiy qatlam, guruhni tarbiyaviy yuksaltirishdir. Shu ma'noda rahbarning ijtimoiy qiyofasi boshqaruvning muhim elementidir.

Rahbar ijtimoiy qiyofasining shakllanishiga milliy qadriyatlar ham beqiyos ta'sir ko'rsatadi. Milliy qadriyatlar korxonadagi mehnat jarayoni, jamoadagi shaxslararo munosabatlarning xarakteriga ham ta'sir o'tkazadi. Rahbar boshqa xodimlar kabi mehnat jarayoni va shaxslararo munosabatlarda milliy qadriyatlardan kelib chiqqan holda ishtirok etadi, ularga aynan milliy qadriyatlarga tayanib baho beradi.

Zotan, jamiyatda rahbar kadrlarga tahsil berish va malakasini oshirish mexanizmining samaradorligi darajasi ta'sir ko'rsatadi. Bu mexanizm rahbarlarning ijtimoiy qiyofasi va professional malakasini ijtimoiy taraqqiyot maqsadlari va jamiyat talablariga muvofiq ravishda shakllantirish imkonini yaratadi. Jamiyatning bu mexanizmdan mosuvoligi salmoqli ijtimoiy vazifalarni bajarishga qodir rahbar kadrlarni topishga, ularni ijtimoiy taraqqiyot mo'ljallari sari safarbar qilishga, ijtimoiy qiyofasini muttasil yuksaltirib borishga xalal beradi.

Adabiyotlar

1. Мирзиёев Ш. Танқидий таҳлил, қатъий тартиб-интизом ва шахсий жавобгарлик – ҳар бир раҳбар фаолиятининг кундалик қондаси бўлиши керак.// Миллий тараққиёт йўлимизни қатъият билан авом эттириб, янги босқичга кўтарамиз. Ж.1.- Т.:Ўзбекистон, 2017. - Б. 239-240.

2. Мирзиёев Ш. Эркин ва обод, демократик жамиятни барчамиз биргаликда барпо этамиз.// Миллий тараққиёт йўлимизни қатъият билан давом эттириб, янги босқичга кўтарамиз. Ж.1.- Т.:Ўзбекистон, 2017.- Б.134.

3. Бестужев-Лада И. В. Прогнозное обоснование социальных нововведений / И. В. Бестужев-Лада. – М.: Наука, 1993. – 233 с.

4. Розин В. М. Социальное проектирование и социальные технологии / В. М. Розин // Тренды и управление. – 2019. – № 3. – С. 1-14. 28.

5. Раппорт А. Г. Проектирование без прототипов // Разработка и внедрение автоматизированных систем в проектировании. – 1975. – С. 299-392.